

KOULUKIUSAAMISEN EHKÄISY OSANA KOULUHYVINVOINTIA

Maarit Hildén

Vastaava kuraattori, YTM, Heinolan kaupunki 24.4.2018

Taustaa

- Koulutus: Sosionomi AMK, YTM, Sosiaalityöntekijä
- Kandidutkielma: Koulukiusaamisen ehkäisystä kouluhyvinvointiin –Opettajien mahdollisuuksia ja esteitä peruskouluikäisten kiusaamisen ehkäisyssä (Hildén 2015)
- -Pro gradu: Koulukiusaamisen ehkäisy osana kouluhyvinvointia – Laadullinen tutkimus opettajien näkemyksistä (Hildén 2017)
- <http://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201709272483>
- Työkokemus: Lastentarhanopettaja, esiopettaja, sosiaaliohjaaja aikuissosiaalityö, kehittämistyö, sosiaalityöntekijä lapsiperhepalveluissa, vastaava kuraattori

Kiusaamisen määrittelyä

- Jotta kiusaamista voi ehkäistä, täytyy tietää, mitä kiusaaminen on.
- Kiusaaminen on vaikeasti määriteltävä ilmiö
- Tutkimuksessa ja koulun arjessa ei voi käyttää samaa määritelmää
- Mitä kiusaaminen on? Yksilöllinen kokemus
- Kiusaamisen ehkäisy alkaa siitä, että eri toimijat luovat yhteisen ymmärryksen kiusaamisesta ja tilanteisiin puuttumisesta

Pohjan rakennus

- Ryhmytymisen merkitys
- Aikuisen riittävän tuen tärkeys
- Turvallisuuden varmistaminen
- Kuulluksi tulemisen tärkeys
- Pienimpienkin vuorovaikutuspulmien selvittäminen
- Lasten kanssa keskustelu, pohdinta
- Vuorovaikutuksen tärkeys

Aikuisen rooli

- Aikuisen rooli kiusaamisen ehkäisyssä keskeinen
- Aikuisten vastuu mallina
- Aikuisen tärkeitä ominaisuuksia:
 - Herkkyys
 - Empatiakyky
 - Kyky ja halu kuulla aidosti lasta
 - Oikeudenmukaisuus
 - Tasapuolisuus

Aikuisen rooli

- Luottamus aikuisten välillä
- Yhteistyön tärkeys
 - Kodin ja koulun välillä
 - Kouluyhteisön sisällä
 - Yhteinen vastuu

Yhteiskunnallinen näkökulma

- Kiusaamisen laajempi yhteiskunnallinen merkitys
- Yhteiskunnallisen arvokeskustelun tärkeys, arvojen ja normien merkitys
- Koulussa mahdollisuus tavoittaa koko ikäluokka
 - Mahdollisuudet vaikuttaa laajasti lasten ja nuorten hyvinvointiin
- Kiusaaminen läsnä koulun lisäksi myös muissa yhteisöissä ja aikuisten elämässä
 - Kiusaamisen ehkäisyn ratkaisuja ei voi jättää yksin koulun ja opettajien vastuulle

Koulun toimintakulttuuri

- Muuttuu hitaasti
- Rehtorin keskeinen rooli
- Arvokeskustelun tärkeys
- Koko yhteisön sitoutumisen merkitys
- Vaikuttava kiusaamisen ehkäisy on läsnä koulun arjessa koko ajan
- Koulujen kiusaamisen ehkäisyn kulttuurit hyvin erilaisia

Yhteenvetoa

- Kiusaamisilmiön laaja-alaisen ymmärryksen tärkeys
- Yksinkertaista ja samalla erittäin vaativaa
- Keskeistä vuorovaikutus ja kohtaaminen
 - Vuorovaikutustaitoja lapsille elämää varten
- Aikuisten vastuun keskeisyys
- Vaikuttava kiusaamisen ehkäisy parantaa niin lasten kuin aikuisten hyvinvointia
- Kiusaamisen ehkäisyssä ei tule koskaan valmista!

Lopuksi

Kukaan ei voi tehdä kaikkea,
mutta jokainen
voi tehdä jotakin;
ja jos jokainen tekee jotakin,
tulee kaikki tehdyksi.

(www.netikka.net/herala/aforis.php)

KIITOS!

